विष्णुं कं ब्रह्माणं च अवात् प्रीणयामास इति तस्य धनुषो ऽजकवत्वं, अजकौ वातीति Tv.)

अजकावः-वं 1 *Siva's* bow. -2 [अजकं छागं वाति प्रीणाति; वा-क] N. of the tree बर्बरी, of which goats are said to be very fond. -3 [अजका अजागलस्तनइव वाति प्रकाशते वा-क] A sacrificial vessel of wood (of the form of अजागल) dedicated to Mitra and Varuṇa (-वं in this sense) मैत्रावरुणपात्रं. -4 A disease of the pupil of the eye=अजकाजात q. v. -5 A venomous kind of vermin (अजका रोगविशेषः, तद्विषं).

अजगं [अजं विष्णुं गच्छति शरत्वेन गम्-ड] *Siva's* bow. **-गः** 1 [अजेन ब्रह्मणा गम्यते गीयते वा, कर्मणि गम्-ड, गै-क] N. of Vishṇu. -2 [अजेन गच्छति अजं छागं यज्ञांगत्वेन गच्छति वा] Fire.

अजगर See under अज.

अजगवं [अजगो विष्णुः शरत्वेन अस्त्यस्य अजग-व P. V. 2. 110] *Siva's* bow, Pináka.

अजगावः [अजगं विष्णुं अवति अव्-अण्] 1 *Siva's* bow. -2 The southern portion of the path of the sun, moon and planets. -3 N. of a snake-priest.

अजटा [नास्ति जटा शिफा यस्याः सा] N. of a plant भूम्यालकी or कपिकच्छू, See अज्झटा.

अजड *a.* Not stupid. **-डा** N. of the plants अजटा, कपिकच्छू (अजडयति स्पर्शमात्रात्).

अजथ्या [अजाय हिता अजथ्या; अजथ्यन्], P. V. 1, 8] 1 N. of the yellow jasmine यूथिका. -2 A flock of goats.

अजन-नि See under अज्.

अजन *a.* [न. ब.] Destitute of men, tenantless, desert. **-नः** [कुत्सितार्थे नञ्] A bad or insignificant person.

अजननिः *f.* [नञ् जन्-आक्रोशे अनि P. III. 3. 112] Cessation of existence; **तस्याजननिरेवास्तु जननीक्लेशकारिणः** *Si.* 2. 45 may he not be born, may he cease to exist!

अजन्मन् *a.* Unborn, epithet of the Unborn Being, the Eternal being; **पुरुषस्य पदेष्वजन्मनः** R. 8. 78. **-m.** [नास्ति जन्म यत्र] Final beatitude, absolution; **तस्मात्स योगादधिगम्य योगमजन्मनेऽकल्पत जन्मभीरुः** R. 18. 33.

अजन्य *a.* Not fit to be produced; not favourable to mankind. **-न्यं** [लौकिकहेतुभिर्न जन्यते; जन्-णिच्-यत्] A portentous phenomenon, inauspicious to mankind, such as earth-quake.

अजपः [अस्पष्टं जपति निंदार्थे नञ्, जप्-अच्] A Bráhmaṇa who does not (properly) repeat his prayers (कुपाठक); **अजपा ब्राह्मणास्तात शूद्रा जपपरायणाः। भविष्यंति कलौ** Mb.; one who reads heretical works. **-पा** [प्रयत्नेन न जप्या अप्रयत्नोच्चारितत्वात्; कर्मणि अच्] N. of a Mantra called हंस, which consists of a number of inhalations and exhalations (श्वासप्रश्वासयोः बहिर्गमनागमनाभ्यां अक्षरनिष्पादनरूपो जपः, स च हंसः सोऽहं इत्याकार एव; उच्छ्वासैरेव निश्वासैर्हंस इत्यक्षरद्वयं। तस्मात्प्राणश्च हंसाख्य आत्माकारेण संस्थितः॥

अजंभ *a.* [नास्ति जंभो दंतो यस्य] Toothless. **-भः** 1 A frog. -2 The sun. -3 Toothless state (of a child).

अजय *a.* [नास्ति परैर्जयो यस्य] Invincible, unsurpassed, unconquerable. **-यः** [न. त.] A defeat; **लाभालाभौ जयाजयौ** Bg. 2. 38. -2 N. of Agni (अजेन छागेन याति; या-क), or of Vishṇu (according to some); of a lexicographer. **-या** [नास्ति जयो मादकत्वेन अस्याः] 1 Hemp or भांग. -2 N. of a friend of Durgá. -3 Máyá or illusion.

अजय्य *a.* [न. त.] Invincible; **सख्युस्ते स किल शतक्रतोरजय्यः** *S.* 6. 29, R. 18. 8. -2 Not proper to be won at play; °**य्यं जिगाय तान्** Bopadeva.

अजर *a.* [न.ब.] 1 Not subject to old age or decay; ever young; **अजरं वृद्धत्वं** K. 103; cf. **वृद्धत्वं जरया विना** R. 1. 23. -2 Undecaying, imperishable; **पुराणमजरं विदुः** R. 10. 19; **अनंतमजरं ब्रह्म** Bh. 3. 76, H. Pr. 3, Pt. 1. 151, Ms. 2. 148. **-रः** 1 A god (who is not subject to old age). -2 N. of a plant वृद्धदारक or जीर्णफंजी (°रा also). **-रा** 1 N. of a plant गृहकन्या or घृतकुमारी Aloe Perfoliata. -2 A house-lizard (गोधालिका). **-रं** [न जीर्यते क्षीयते जृ-अच्] The Supreme Spirit.

अजर्य *a.* [न जीर्यति; जृ कर्तरि यत् P. III. 1. 105] 1 Not digestible. -2 Not decaying, imperishable, everlasting, perpetual. **-र्यं** (with संगतं expressed or understood) Friendship; **मृगैरजर्यं जरसोपदिष्टं** R. 18. 7.

अजरत्,-रसु,-रस् *a.* Ved. Not old.

अजवस् *a.* [जु-असुन्] Not quick, inactive.

अजस्तुंदं [अजस्य इव तुंदं अस्य सुट् निपातोयं] N. of a town, P. VI. 1. 155.

अजस्र *a.* [न जस्-र P. III. 2. 167; जसिर्नञ्पूर्वः क्रियासातत्ये वर्तते Sk.] Not ceasing, constant, perpetual; °**दीक्षाप्रयतस्य** R. 3. 44. **-स्रं** *ind.* Ever, constantly, perpetually; **वृथैव संकल्पशतैरजस्रं** *S.* 3. 5; **तव धूलोत्स्यजस्रं** U. 4. 26.

अजहत्स्वार्था [न जहत् स्वार्थोऽत्र, हा-शतृ न. व.] A kind of लक्षणा, in which the primary or original sense of a word (which is used elliptically) does not disappear; as कुंताः प्रविशंति = कुंतधारिणः पुरुषाः; श्वेतो धावति = श्वेतवर्णो ऽश्वो धावति; also called उपादानलक्षणा q. v.; स्वसिद्धये पराक्षेपः; कुंताः प्रविशंति, यष्टयः प्रविशंति इत्यादौ कुंतादिभिरात्मनः प्रवेशसिद्ध्यर्थं स्वसंयोगिनः पुरुषा आक्षिप्यंते K.P. 2.

अजहल्लिंगं [न जहत् लिंगं यं; हा-शतृ] A noun which does not change its original gender, even when used like an adjective; *e. g.* वेदः or श्रुतिः प्रमाणं (not प्रमाणः or °णा).

अजहा [न जहाति शूकान् हा-श.] N. of a plant, cowage, Carpopogon Pruriens.

अजागर *a.* [न. ब.] Not wakeful, not requiring keeping up. **-रः** [जागरयतीति जागरः न जागरो यस्मात्] A plant, Verbesina Prostrata (भृंगराजवृक्ष) (सेवनेन निद्राराहित्यकारकः, यदपेक्षया अन्यस्मिन् जागरणकर्तृत्वं नास्ति.)

अजाजिः-जी *f.* [अजेन छागेन वीयते गंधोत्कटत्वात् त्यज्यते, अज्-इन् वीभावाभावः] Cumin seed (श्वेतजीरक); कृष्णजीरक Nigella Indica; काकोदुंबरिका Ficus Oppositifolia.

अजात [न. त.) Unborn; **अजातमृतमूर्खेभ्यो मृताजातौ सुतौ वरं** Pt. 1.; not yet born, produced, or fully developed; °**ककुद्**, °**पक्ष** &c.-**Comp. -अरि, -शत्रु** *a.* [न जातः शत्रुः अस्य; जातस्य जंतुमात्रस्य न शत्रुः] having no enemy or adversary, not an enemy of any one. (-रिः-त्रुः) epithet of Yudhishṭhira; **हंत जातमजातारेः प्रथमेन त्वयारिणा** *Si.* 2. 102; **न द्वेक्षि यज्जनमतस्त्वमजातशत्रुः** Ve. 3. 13; also of *Siva* and various other persons. **-ककुत्-द्** *m.* (ब.) a young bull whose hump is not yet fully developed, P. V. 4. 146. **-दंत** *a.* [न जाता दंता यस्य यस्मिन् वयसि वा] one without teeth, or (a state) in which one has got no teeth. **-पक्ष** *a.* having undeveloped or unfledged wings. **-व्यंजन** *a.* having no distinctive marks or features (as a beard.) **-व्यवहारः** a minor (who has not attained his majority.

अजाति *a.* [न. ब.] 1 Having no caste, race &c.-2 Eternal, not produced. **-तिः** *f.* Non-production.

अजानिः [नास्ति जाया यस्य] Without a wife; a widower.

अजानिक *a.* [अजेन तद्विक्रयपालनादिना आनो जीवनं अस्त्यस्य; ठन् Tv.] A goat-herd.

अजानेय *a.* Of high breed, powerful, fearless, undaunted (as a horse).